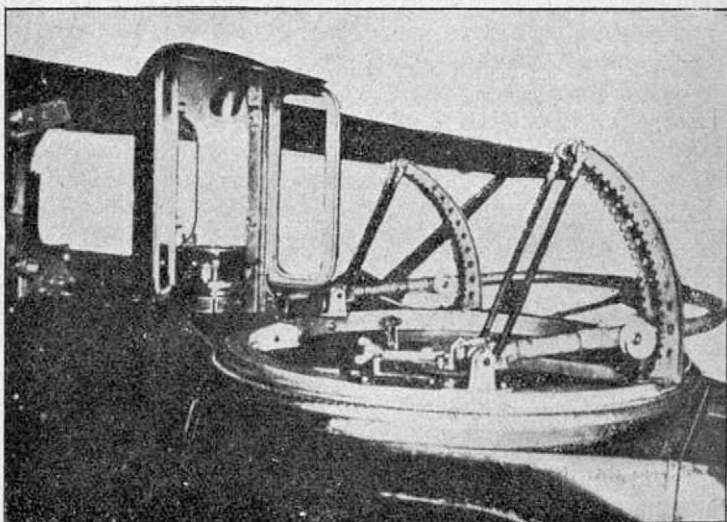

Letectvo u nás a v cizině.

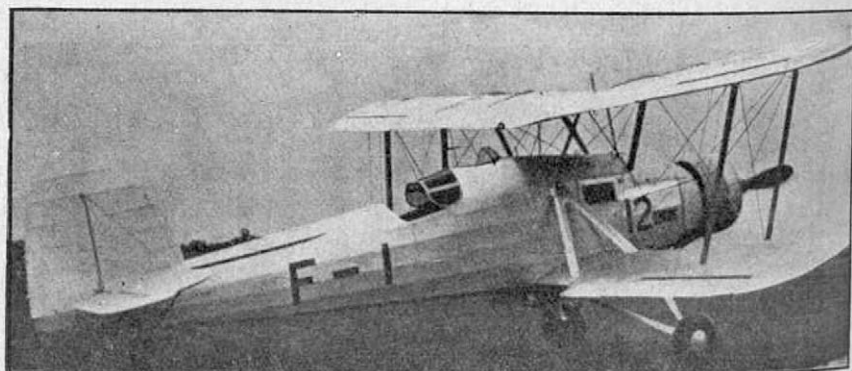
F. M.:

Vnější úprava prostoru pro pozorovatele u několika vojenských letounů dvoumístných.

Stále rostoucí výkony moderních vojenských letounů dvoumístných si vyžádaly speciálních vnějších úprav pozorovatelského prostoru. Použitím kompresorových motorů byla bojová výška dvoumístných letounů posunuta do výše 4000 až 5000 m, jejich rychlost v těchto výškách vzrostla na 300 km/hod. a více a konečně i jejich dostup byl zvýšen na 8000 až 10.000 m. Z těchto důvodů je nutno chránit pozorovatele proti účinkům silného větru a přizpůsobit jeho prostor zvýšeným požadavkům při pracích a hlavně vzdušném boji ve velkých výškách a při značných rychlostech.

Obr. 1.

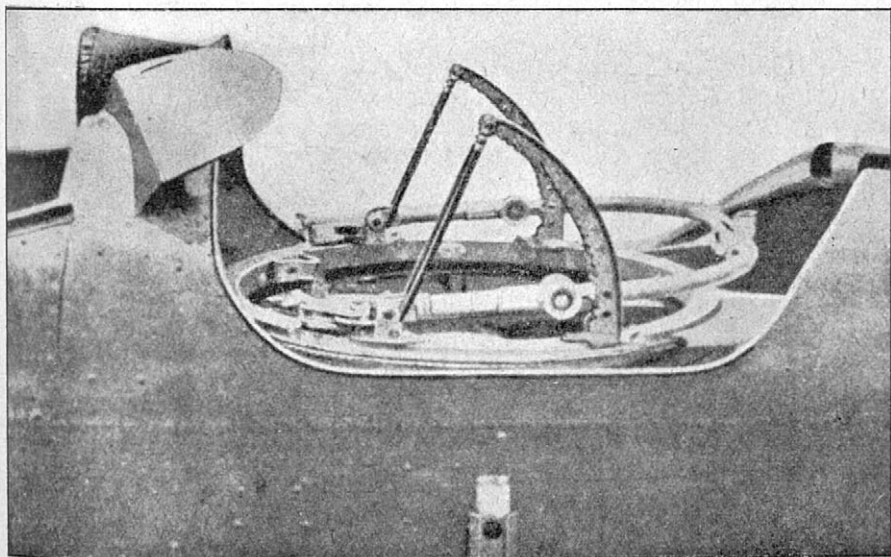
Obr. 2.

Dokud rychlosti těchto letadel nepřesahovaly rychlost 250 km/hod. a nelétalo se ve velkých výškách, byly prostory úplně otevřené a pozorovatel při střelbě nebyl

nijak chráněn proti účinkům větru. Naopak prostor pro něho býval ještě vyvýšen, aby pozorovatel měl dostatečný výhled při střelbě.

Obr. 3.

Obr. 4.

Při rychlostech větších než 250 km/hod. se stává ovládání pohyblivých kulometů již velmi obtížným a namáhavým a při rychlostech přes 290 km/hod. již docela nemožným, není-li pozorovatel aspoň částečně chráněn před silným větrem.

Proto se k zmenšení odporu při pohybu kulometry zavádí u některých letadel toliko jeden kulomet, anebo se pozorovatelský prostor chrání jednak větrnými štíty,

jednak umístěním kulometného kruhu nebo lafety hlouběji v trupu, takže větrný štít je částí karoserie trupu za pilotem, a jednak částečným neb i úplným uzavřením prostoru průhledným krytem.

Několik ukázek různě chráněných prostorů pro pozorovatele je na přiložených obrázcích.

Obr. 5.

Obr. 6.

Obr. 1 znázorňuje u francouzského letounu Bréguet „27“ a „330“ umístění velkého třídlínného větrného štítu před pozorovatelským prostorem.

Obr. 2 je anglické letadlo Fairey „G 4/31“, určené k několika účelům; pozorovatel je v něm chráněn vodorovným štítem.

Obr. 3 znázorňuje hlouběji do trupu zapuštěný kulometový kruh, nakloněný k ose letounu, u anglické dvoumístné stíhačky Hawker „Demon“.

Obr. 4 je obdobná úprava u letounu Potez „50 A-2“, ale bez naklonění kruhu.

Obr. 5 je anglická dvoumístná bezocasá stíhačka typu Westland „Pterodactyl“, kde je pozorovatel umístěn mnohem níže než pilot.

Obr. 6 je americký letoun Douglas „O-38 P“, kde prostor pro pilota a pozorovatele je společně kryt. Zadní část u pozorovatele je pro střelbu otevřená.

(Příště dokončení.)